

Tillæg A, sp. 909; Tillæg B, sp. 885 og Tillæg C, sp. 223).

Ved lov nr. 538 af 13. december 1972 om ændring af borgerlig straffelov (sabotage mod luftfartøjer m.v.) indsattes bestemmelsen i § 8, stk. 1, nr. 5, (Folketingstidende 1972-73, sp. 106, 376, 1618 og 1825; Tillæg A, sp. 337; Tillæg B, sp. 209, og Tillæg C, sp. 87).

Ved lov nr. 268 af 26. juni 1975 om ændring af borgerlig straffelov, af lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.v. og af retsplejeloven (Psykisk abnormitet, narkotikakriminalitet, beskyttelse af diplomater m.v.) indsattes bestemmelserne i § 8, stk. 1, nr. 6 og 7 (Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 650, 1940, 5986 og 6337; Tillæg A, sp. 1605; Tillæg B, sp. 817 og Tillæg C, sp. 521).

Ved lov nr. 191 af 3. maj 1978 om ændring af borgerlig straffelov (Bekæmpelse af terrorisme) indsattes bestemmelsen i § 8, stk. 1, nr. 8 (Folketingstidende 1977-78, sp. 2205, 3102, 8753 og 9369; Tillæg A, sp. 1629; Tillæg B, sp. 665 og 817, og Tillæg C, sp. 433).

2.2. *De andre nordiske landes* straffelovsbestemmelser om strafferetlig jurisdiktionskompetence er væsentlig mere vidtgående end den danske straffelovs regler.

Efter den *finske* straffelovs § 3 kan udlændinges handlinger i udlandet således altid straffes, hvis blot handlingen er strafbar på gerningsstedet, eller hvis handlingen er begået indenfor et område, hvor ingen stats lov gælder. Der kan derudover straffes for bl.a. visse terrorhandling, selvom disse ikke er strafbare på gerningsstedet.

Efter den *norske* straffelovs § 12, nr. 4, litra a, finder norsk straffelov også anvendelse på visse i loven nærmere angivne handlinger, som udlændinge har begået i udlandet. De fleste mere alvorlige forbrydelser vil således altid kunne straffes i Norge, f.eks. manddrab, voldtægt, ulovlig frihedsberøvelse, dokumentfalsk osv.

Herudover kan der efter § 12, nr. 4, litra b, straffes i tilfælde af dobbelt strafbarhed, hvis blot den skyldige har ophold i Norge.

Efter Brøttsbalkens 2. kap., 2 §, kan udlændinge, der befinder sig i riget, straffes i *Sverige* for handlinger begået uden for riget, såfremt handlingen ikke er ansvarsfri efter loven på gerningsstedet, og den svenske strafferamme overstiger fængsel i 6 måneder.

3. Konventionsmæssig forpligtelse til retsforfølgning.

3.1. Med henblik på at effektivisere bekæmpelsen af nogle af de alvorligste forbrydelser på internati-

onalt plan indeholder alle *internationale konventioner* herom fra de sidste årtier bestemmelser, som indebærer en pligt for de deltagende lande til at sikre, at gerningsmændene til de pågældende forbrydelser bliver retsforfulgt *enten* gennem *udlevering* til retsforfølgning i et andet land *eller* gennem *retsforfølgning* i den stat, hvor den pågældende opholder sig (princippet om »aut dedere aut judicare«).

Sådanne bestemmelser findes i lidt varierende udformning i de konventioner, der er nævnt i de gældende bestemmelser i straffelovens § 8, stk. 1, nr. 4-6 og 8, og er tillige optaget i De forenede Nationers konvention imod gidseltagning (artikel 5), De forenede Nationers konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (artikel 5) og i konventionen om fysisk beskyttelse af nukleare materialer (artikel 8), jfr. nærmere om konventionerne nedenfor under pkt. 4. Det må desuden forventes, at lignende bestemmelser om universel jurisdiktionskompetence fremover vil blive optaget i konventioner om bekæmpelse af forbrydelser, der som f.eks. narkotika og terrorisme betragtes som så alvorlige, at gerningsmanden, uanset hvor i verden den pågældende befinder sig, ikke bør kunne unddrage sig retsforfølgning på grund af manglende jurisdiktionskompetence i opholdslandet.

Som ovenfor nævnt er en ændring af straffelovens § 8 en nødvendig forudsætning for dansk ratifikation af konventionerne om tortur, gidseltagning og om beskyttelse af nukleare materialer. Ændringen af straffelovens § 8 ville i princippet kunne gennemføres ved en tilføjelse af ydeligere 3 numre til stk. 1, således at denne efter ændringen ville indeholde i alt 11 numre. Imod en sådan løsning taler allerede nu lovtekniske grunde. Hertil kommer det forhold, at der som ovenfor nævnt i fremtiden må forventes indgået yderligere et antal konventioner, som pålægger Danmark tilsvarende pligter med hensyn til jurisdiktionskompetence, og som derfor også ville nødvendiggøre indsættelsen af nye numre i § 8, stk. 1. Bestemmelsen, som allerede i dag kan være vanskelig at overskue, ville i givet fald få en udformning og et omfang, der ud fra et moderne lovteknisk synspunkt må forekomme helt utilfredsstillende.

Disse forhold taler derfor stærkt for at udforme nye generelle bestemmelser om universel jurisdiktionskompetence i § 8, stk. 1. Sådanne generelle bestemmelser vil gøre det muligt at erstatte flere af de gældende bestemmelser i § 8, stk. 1, og vil samtidig uden en ny ændring af § 8, stk. 1, muliggøre dansk ratifikation af fremtidige konventioner eller